

Felsőörsi Hírmondó

I. évfolyam 4. szám

A falu lapja

1997. július

Átkunk: a parlagfű

Érzett már elviselhetetlen viszketést feje búbjától lába kisujjáig? Égett-e olthatatlan tűzben egész testén a bőre? Fulladozott-e észveszejtő kínok közt? Elárulhatom, senki ember fia nincsen bezabiztosítva az ellen, hogy mindezt megússza, hiába van az autójában pollenszűrő, hiába áll rendelkezésére a technika ezer csodája millió forintokért. Az allergia egyszercsak támad és a legkeményebb fickót is a padlóra viszi. Allergia. Akik már megtapasztalták, mit jelent, rettegve lesik a naptárt. Ki erre, ki arra érzékeny. A főszereplő mégis sok-sok éve a parlagfű, ez a kiírhatatlannak vélt makacsul burjánzó növény.

A parlagfű irtását országos érvényű rendeletekkel igyekeznek az illetékesek betartatni, ám az amúgy is félszíveskedett kárpótlás miatt az állami szigorúskodás vas-karika, de fából...! Felsőörs község önkormányzata is összevonja a szemöldökét a köztisztasági rendelet megerősítésével, miszerint minden élő ingatlantulajdonos köteles... Tétélezzük fel, hogy a község valamennyi polgára törvényiszteletétől hajtva minden szál parlagfűvet kiírt a háza körül, a kertjében, mi több, az utcafronti közterületen is. Gyakorlatilag tehát parlagfűmentes övezetté nyilváníthatja a polgármester belterületeinket. Hurrá! Vagy mégsem?

A fene tudja, hány mikronnyi virágporszemcsék, a pollenek, a főbűnösök a szelek szárnyán mégis fellegekben vitorlázhatnak a falu fölé a meg nem művelt, el- és felhagyott szántókról, mezsgyékről, árokpartokról, senkiföldjeiről, spekulációs kárpótlási jegyekkel összeharcsolt terü-

letekről, a művelési kötelezettség elmulasztása miatt büntethetetlen látszatterületbirtokok nincstelének parlagjairól.

Támad az allergia. Hovatovább tömeges méreteket öltő népbetegséggé növi ki magát. Szakorvosok a koronatanúk, hogy nem egy bagatell ügy túldramatizálása rejlik e sorok közt. De vajon egyedül a virágpór felelős ezért? Nem egy elhibázott agrárpolitika miatt allergiás idestova a fél ország? Az ősgyep sosem tettett parlagfűvet, vagy ha igen, elenyésző számban engedte meg szaporodását a természet. A „magyar ugar”, az bezzeg irtatlan tömegben hagyja burjánzani a mezők, s a közélet parlagfűveit. A pollenek útja pedig kiszámíthatatlan, azok beférkőznek minden lyukon-résen, kiskapun, s képesek akár a legéletképebb szervezeteket is működésképtelen, sokkos állapotba taszítani. A falvak paraszti nyomorpollenjei nemigen jutnak fel a hideg, havas közéleti magasságokba, ám a korrupcióvirágok, a sógor-koma-keresztapai mákvirágok pora arra is képes. Vajon ki tudná számolni e jelenség korát? Hisz' már századunk elején Ady Endre írt a magyar ugarról kétségbeesett vers-röpcédulát. Csakhát senki sem akart figyelni rá, mert a semmittevés, a konkon marakodás parlagfűvének pollenjei urainknak a kisemberek bajaival szemben égő, viszkető allergiát okoztak, hát igyekeztek, igyekeznek ma is elzárkózni előlük.

Országos nagy kaszálás bírkózhat meg a magyar parlagfűvel, s egy jókora szántás, hogy eltűnjék valahára, ami mindannyiunknak allergiát okoz.

Gyarmati József

Az allergiás megbetegedés ma már népbetegség. Leggyakoribb formája a szénanátha, amelynek igen kellemetlen tünetei az orr, a szem, a garat és a fül viszketése, tüszentes, orrfolyás, könnyezés.

Súlyosabb megjelenési formája az asztma, amely rohamokban jelentkező nehézlégzés tünetei miatt azonnali gyógykezelést igényel. Ezeknek a megbetegedéseknek a legfőbb kiváltója a parlagfű (Ambrosia elatiorL.).

Ez a gyomnövény júliustól szeptember végéig milliárdszámra termeli virágpórát, amelyeket a légáramlás az egész város területén szétterít.

A **legfontosabb** mindannyiunk – így az Ön – számára is a **betegség megelőzése**, mert jelenleg olyan gyógyszer nincs, amely ezt a betegséget meggyógyítaná vagy véglegesen megszüntetné.

A betegség megelőzhető az allergiát kiváltó tényező megszüntetésével: a parlagfű következetes irtásával.

Leghatásosabb – a virágok megjelenése, kifejlődése előtt – rendszeresen végzett **kaszálás, kapálás, gyomlálás**. A parlagfű-mentesítés a növényvédelemről szóló 1988. évi II. számú tvr. végrehajtására kiadott 5/1988 (IV.26.) MÉM rendelet 4. § 2. szakasza, valamint a Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának 34/1993 (XI.26.) Kr. számú rendelete értelmében **KÖTELEZŐ**.

Hogyan ismerhető fel a parlagfű?

Felálló, rendszerint felső részében elágazó szára rányomottan szőrös vagy érdes, tompán négy élű, enyhén barnáslila. 20-150 cm magasra nő. Levelei egy-kétszeresen szárnyasan szabdaltak, a levél fonáka és szára pelyhes. Porzós virágai a hajtások csúcsán füzérből állnak, a lecsüngő apró sárga virágok apró csészékre hasonlítanak.

Mikor virágzik?

Július végétől a fagyok beálltáig, szeptember végéig.

Hol található leggyakrabban?

A parlagfű jellegzetessége, hogy leginkább az időlegesen megművelt, majd elhanyagolt, vagy frissen feltört, még rendezetlen építési területeken fordul elő. Gyakori pl. kertek elhanyagolt sarkaiban, parkok, utak szélén, árokparton, raktárterületeken, vasúti sínek mentén, vasúti töltéseken. Ritkán a városi virágágyakban, virágládákban és a járdaszélek kövei között is felbukkan.

Ezúton kérjük, hogy az allergiás megbetegedésben szenvedő sok-sok gyermek és felnőtt egészsége érdekében – lehetőleg még virágzás előtt – Ön is irtsa a parlagfűvet.

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata,
Állami Népegészségügyi és
Tisztifőorvosi Szolgálat Veszprém Megyei Intézete

A napokban gépkocsival utaztam Felsőörsről Balatonalmádiba. Útközben megállítottak és igazoltatásra szólítottak fel a rend őrei. Mindez úgy történt, ahogy a nagykönyvben meg van írva. A rendőrök udvariasak, de határozottak voltak. Köszöntek, tisztelegtek és mondták a szokásos szöveget: „Jó napot kívánok, gépjármű ellenőrzés, kérem a jogosítványt, forgalmi”, stb...

Mint rendszerető állampolgárnak, minden okmányom egy úgynevezett autótáskában van szépen összerakva fontossági sorrendben: jogosítvány, forgalmi engedély, zöldkártya és különböző befizetéseket igazoló csekkek. Minden okmányt szépen, sorban elkértek az ellenőrök, azokat tüzetesen átvizsgálták, hibát egyikben sem találtak. Mivel minden okmányt visszakaptam, úgy gondoltam, mehetek tovább, de nem így ők. Következett a műszaki ellenőrzés: lámpa itt, lámpa ott, fék ilyen meg olyan, de ezek is rendben voltak, most már tényleg folytathattam az utamat tovább.

Ezek után a lakásomon átvizsgáltam a táskám tartalmát, s ekkor képedtem el igazán, hogy mennyi féle igazolványt, igazolást, csekket, kártyát és még ki tudja mit kell magánál hordania egy 70 éves nyugdíjas, autóval rendelkező magyar állampolgárnak. Még felsorolni is sok. Ezt a terhet, gondot, nyűgöt mindenki cipeli, ki többet, ki keveset.

Emlékszem arra, mikor 1951–52-ben bevezették a személyi igazolványt. Annak szükségességét azzal indokolták, hogy valamennyi nagykorú állampolgárnak legyen egy minden szükséges adatot egy helyen tartalmazó személyi igazolványa, ami könnyítést jelent a tulajdo-

nosnak, de az ellenőrzést végző hatósági személyeknek is. Hol van ez már? Nem hiszem, hogy sok ember él ebben az országban olyan, aki pontosan tudja, hogy mikor kell, vagy lehet a személyi igazolványszámot, az egészségügyi kártyaszámot, az adószámot használni, és ennek mi a valóságos indoka.

Ez még mind semmi – mondaná a humorista. Olvastam a Népszabadság ez év június 7-ei számában, hogy a kormány illetékes szervei jövő évben tervezik az új útlevél kiadását (költsége hatmilliárd forint). 1999 év végére várható az új személyi igazolvány, a jogosítvány, egy újonnan bevezetésre kerülő anyakönyvi igazolás kiadása.

Most jön a java: az újság szerint egyelőre szakmai viták tárgya, hogy a lakcím szerepeljen-e az új személyi igazolványban?

A gépjármű igazoltatás reformja keretében bevezetik a törzskönyvet. A mai forgalmi engedélyek a jövőben csak azt fogják igazolni, hogy a gépkocsi műszakilag alkalmas-e a közlekedésre. Az új törzskönyvben a jármű tulajdonjogát fogják dokumentálni, a családi állapottal kapcsolatos adatokat pedig az anyakönyvi igazolványba jegyzik be.

Tisztelt Országgyűlési Képviselő és Miniszter Urak! Nem kellene már valami komolyabb dologgal is foglalkozni, mondjuk hétfőn délután és kedden délelőtt a napirend előtti felszólalásaik helyett. Itt a felszólalást, mint emberi cselekvést szívem szerint másképp fogalmaznám, de ezt megteszik helyettem önök.

„Misi bácsi”

Hagyományainkhoz híven idén is a búcsúhoz illeszkedően, július 25-27-én rendezzük meg a falunapokat. Lázás készülődés előzi meg a műsorok összeállítását. Javában tart a szervezés, a fellépők, az időpontok, a helyszínek egyeztetése. Sok program már kialakult.

Ami már szinte biztosra vehető, arról szeretnénk néhány szóban tájékoztatni a lakosságot, hogy legyen idő ráhangolódni a részvételre. Iskolásaink mintegy órás műsorral lépnek föl a falu nyilvánossága előtt. Rájuk gondolva lesz játszóház, sportműsor, s helyi énekkarunk is szórakoztatja majd a „nagyérdemű közönséget”. Előre láthatólag vendégünk lesz a csopaki gyermektánc együttes, a veszprémi Simonyi Általános Iskola együttese, láthatunk gyermek jazzbalett bemutatót, s a Petőfi Színház művészei is megtisztelik közönségünket.

Kiállításokat is nyitunk ezekre a napokra. Újra tárlaton mutatja be munkáit Bognár László faszobrász, újdonságként Kutasiné Kiszely Judit is kiállítja táncegyüttesek számára varrott igényes, tiszta forrásból merített népviseleteit, s az érdeklődők festményekben, grafikákban, sőt ölműveg kiállításban is gyönyörködhetnek.

A katolikus templomban kórushangversenyek hangzanak el, s A veszprémi érsekség 1000 éve című film bemutatására is sor kerül. Falutörténeti előadásra várjuk Veress D. Csaba történészt, a sokak által forgatott könyv szerzőjét. Szeretnénk, ha faluműzeumunk újból fogadhatna látogatókat, de ehhez még egyelőre nincs megfelelő termünk. Tervezzük író-olvasó fórumot, ekkorra képzeljük el a falu kert-szépségszereplőjének eredményhirdetését. Lesz kirakodóvásár, utcabál, amely a hagyományokhoz híven zárna a felsőörsi falunapokat.

Végleges programunk hamarosan olvasható lesz, de addig is várjuk ötleteiket, s aki bármilyen módon – akár anyagi hozzájárulásával, akár munkájával – segíteni szeretné közös fáradozásunkat, azt szívesen látja, várja a szervező bizottság titkára:

Varga Lászlóné

Alapítvány a faluért

Felsőörs község önkormányzatának képviselő testülete létrehozta a közcélú „Felsőörsért Közalapítvány”-t.

A Közalapítvány célja:

- A község fejlődésének támogatása.
- Segítségével a települést a fejlődés útján támogatni – kulturális rendezvények révén a falut ismertté tenni – falusi jellegének feltétlen megőrzésével a falusi turizmusba bekapcsolódni.
- Anyagi támogatással ösztönözni, segíteni mindazokat a magán vagy jogi személyek részéről induló vállalkozásokat, beruházásokat és polgári kezdeményezéseket, amelyek célja, hogy az önkormányzat rendelkezésére álló vagyoni eszközökön kívül Felsőörs fejlesztését, infrastruktúrájának javítását, gazdasági erejének növelését, kulturális, kereskedelmi, egészségügyi és idegenforgalmi szolgáltatások magasabb színvonalon történő kielégítését biztosítsák.
- Az Alapító annak érdekében, hogy a Közalapítvány vagyonának adományok révén történő gyarapodását elősegítse, illetve, hogy

biztosítsa a meghatározott célra történő felajánlásokat, a konkrét cél megvalósításához a Közalapítványon belül az alábbi kiemelt támogatási célokat határozza meg:

- falusi turizmus fejlesztése (ennek érdekében a gazdasági szféra, magánvállalkozások ösztönzése a hiánypótló tevékenységekre),
- kulturális rendezvényekkel a községet nyitottá tenni a világ felé,
- munkahely teremtő beruházások, az infrastruktúra fejlesztése, a lakosság létszámának szinten tartása, a falu vonzóbbá tétele az új letelepedések elősegítése érdekében,
- a kultúra közvetítésének érdekében a személyi és tárgyi feltételek javítása – oktatás, átképzési tanfolyamok,
- az egészségügyi alapellátás még magasabb szinten történő biztosítása,
- ifjúsági és diáksport megteremtése, fejlesztése, valamint a szabadidő tartalmasabb kihasználásának megteremtése,
- a falusi turizmuson belül elősegíteni a tudományos, kulturális turizmus megteremtését,

- a település meglévő természeti és építészeti kincsei megőrzésének elősegítése,
- a testvértelepülési kapcsolat kiépítésének elősegítése.

A Közalapítvány nyitott, ahhoz bármely magyar vagy külföldi állampolgár, jogi személy, valamint bármilyen magyarországi és külföldi közönség csatlakozhat, ha a jelen alapítvány céljaival egyetért, azt anyagi vagy bármely más eszközzel támogatni kívánja, ideértve a társadalmi munkát is.

A Közalapítványhoz bárki, bármikor nevesített vagy anonim módon hozzájárulhat a következő számlaszámon: **11748083-15428952**.

A csekk közleményi részén kérjük jelezze, hogy a pénzt a Felsőörsért Közalapítvány javára utalja.

A fenti célok megvalósításához a Közalapító 50 ezer Ft özeget bocsátott a Közalapítvány rendelkezésére.

Kérünk mindenkit, aki céljainkkal egyetért, támogassa a Közalapítvány működését, s ezáltal községünk fejlődését.

Képviselőtestület

Falusi Vendéglátók Szövetsége szerveződött

Hofi Géza is azt mondta: csak már induljunk valamerre! A falu lakossága jól döntött 1996 decemberében, hogy új vezetők mellett voksolt és ez lassan igazolódni látszik.

Most újabb kezdeményezés tanui lehetünk, ami a lakosság köréből indult. Az érintettek megállapították, a falusi turizmus, a vidéki vendéglátás, a szálláshely közvetítés Felsőörsön még kiaknázatlan terület. Ha nem is nagy durranás, de sok családnak fontos kiegészítő tevékenysége, pénzkereseti forrása lehet, melyre érdemes odafigyelni és többeknek bekapcsolódni, hisz e hasznos tevékenység kiszélesedhet és ha lelkiismeretesen csináljuk, potenciális bevételi forrás lehet nem csak a lakosságnak, hanem az önkormányzatnak és ezáltal magának a falunak is.

Épp ideje, hogy megrázza magát Felsőörs és gondoljunk gyermekeink és jómagunk, a település jövőjére. Ez csak egy szál, amin a minap egy maroknyi csoport elindult (képzőnkön), megtette első, talán bátortalan, tapogatózó lépéseit. Sok ötlet, elképzelés hangzott el, melyre azért még mindenki alszik egyet.

Felsőörsre a Balatonakali utazási iroda közvetített az elmúlt években vendégeket, több-kevesebb sikerrel. Ezt a vendégszámot privát forrásból igyekezett pótolni mindenki. Mára ráébredtünk, hogy össze kell fognunk és együtt kell a vendégeket idecsalogatni. Ebben a vendéglátó és kereskedelmi egységeknek, a szobakiadóknak és az önkormányzatnak együtt kell működniük. Nos, a település adottságai jók, a panoráma kitűnő, szinte mindenhol látni a Balatont. Kivétel persze van. Viszont ahogy új lehetőségek körvonalazódnak, úgy újabb problémák, akadályok is felmerülnek. Sajnos a falu látkepe, utcái rendtelenség látszatát keltik. Főleg a főutcát – amin áthalad az idegen – kell rendbetenni. Összedőltek a viskók, romos épületek és a gaz nem vonzza a szebbhez szokott idegeket. A példa nincs messze tőlünk. Ausztria, ahol a falusi turizmus jól működik, még fényképen is szemégyönyörködtető. Természetesen nem ezt kell utánoznunk. Hozzánk másért jönnek a külföldiek, de a rendezett porták és virágos balkonok nekünk is elen-

gedhetetlenek. Magunkat versenyképesebbé egyelőre az árainkkal tehetjük, ami azt jelenti, hogy nem kerhetünk 80–100 német márkát egy appartmanért. Az igény is az olcsóbb szálláshelyek irányába tolódik. Önmérséklettel gyümölcsözőbb lehet vendégváró-vendégfogadó tevékenységünk.

Taubel György

Védelmet a Malomvölgynek

Akad a Balaton homlokán egy csodatáj. Felsőörs mellett két völgy találkozik messés hangulatot árasztón. Oly ősi, annyira éntitlen, hogy érezhetné bár magát ezer esztendő előtt valónak, aki abban az erdők, sziklák övezte patak völgyben kószál. Ennek az apró tájdarabkának kérik védelmet mindazon magas hivataloktól és tenni erős, rangos illetékesektől, akiknek dolga, sőt szívügye a természet védelme.

Amikor a szívemnek-lelkemnek oly kedves környék érdekében szót emelek, vajon lehetne-e tiszteletreméltóbb segítőtársam az ügy méltó fölemlítéséhez Eötvös Károlynál, a Balatoni utazás című gyűjteményes mű nevezetes szerzőjénél? Mindenféle magyarázat helyett álljon itt néhány sor bevezetőül:

„Munkám közben pihenőül, erőgyűjtésül, le nem írható gyönyörűségül elnéztem a tájat. Egykor volt kedvem a rajzolatáshoz. Bohó ifjú mindent megkísérel. Sokszor jutott eszembe: ezért a tájért érdemes volna még egyszer mozgásba hozni a rajzolószereket, s talán az ecsetet is. Késő gondolat. A lovasi hegyet jobbról mély völgy határolja. A felsőörsi malomvölgy patakja s a lovasi Királykút patakja egyesülve csatangol a völgy fenekén, gyönyörű kertek, árnyas szilvások között a faluig. Az a Királykút alacsony sziklából kibuzogó forrásvíz. A hagyomány szerint fárasztó vadászat után ott pihent gyakran első királyunk, akit Szent István néven ismer a történet. Ha ez igaz: bizonyára ott ütötte föl sátorát a Mórócza-hajlék közelében. Királynak való volt ez a hely.

A patak elhagyja a falut és siet a Balaton felé. Útközben malmokat hajt. Azokat a régi patakalmokat, amelyeket árnyas fák, virágos mezők, zöld legelők, sok

szőben játszó, apróra hasított szántók vesznek körül.”

Ha a lanka tetején állván előre pillantok, a Balaton tavának háromszögletű cikke csillan szemembe a rája lefutó Malom-völgy nyiladékában. Balra az ősi templom tömzsi tömbje keresztes, barnára avult részvegyével köszönt. Innét látható a szirt is a Mike-palota hajdanvolt helye... Jobbra, amerre a Nap hegydunába fúrja orrát estelen, ott elegyes erdő pompázik egész éven át ezer színekben váltogatván sárgát, barnát zölddel, veres-sel.

Fiaim – világgal ismerkedő kiskutyák gyanánt – fölfedezni kujtorognak nyaranta naphosszat réteken, ligetekben csigát, békát, gyíkot lesni meg. Ha engedi időm, hagyom magam elcsábítani általuk az ő gyermeklelkük térképébe már berajzolt helyekre ámulni azon, a természet itt mily bőkezűn bánt a tájjal szépségek ajándékozása dolgában.

Csönd és béke lengi be az embertől szinte még most is alig háborított, mély völgyekkel, tisztás rétekkel tarkított változatos teret a Királykút, Felsőörs és Lovas között. Jó, hogy megszüntették a vámosi szövetkezet marhatelepet idefönn, így az alóla eredő forrás nem mossa tovább a trágya bűzös, barna levét a patakba, onnét meg a tóba.

Milyen jó, hogy az őstermészet öntápláló voltát itt úgy is megőrizheti, hogy öreg fáknak van módjuk állva halni meg, s a földre dőlven az avarba korhadván testükkel táplálják az alattuk eredt magoncokat.

Szólok a Malomvölgy érdekében azokhoz, akik tehetnek hajdani tündérek jeles hajlékéért. Nos, az ügyben legilletékesebb minisztérium nagytudású szakértőinek vé-

leményét kérném, érdemes-e hivatalos, bejegyzett védelemre ez a remek tájdarab, amely bizony nemcsak természeti értékekkel bír, de kulturális örökségünk egy részének hordozója is. Bizonyára nem köztudott, hogy Szegedy Róza a Kisfaludy Sándorral történt szomorú emlékü szakítása után ide jött búslakodni nagybácsijához, a felsőörsi prépost Szegedy Jánoshoz. „Ablaka az ősrégi, gyönyörű templom ajtajára nézett. Keskeny utca választotta el tőle. Az egyházba menőket innen szokta nézni.”

Tudom, pénzpatákunk alig csordogál és ez a vidék nem is része a mostanság annyit emlegetett „Világörökségnek”, ám én mégis megkockáztatom, néhány ovális táblát azért megérdemelne. Ezt szeretném kijárni „neki”.

Az idő haladtával mostanra valahára a Balaton környékén is létezik nemzeti park. Nemrégiben e terület természetvédelmi hivatalának vezetője megerősített abban, amiről magam is ábrándoztam már csaknem tíz esztendeje, hogy falunk környéke is megérdemelné, hogy részévé váljék egy védett övezetnek. Talán a hivatalok malmai nem örölnék oly sokáig, mint az itteni patakalmok, vagyis nem kell századokat várunk, hogy mesés tájkunk védelme törvénybe, rendeletbe iktattassék. Addig is álljon itt emlékeztetőül 1988-ban íródott cikkem rövidített változata, amely úgy érzem ma legalább oly időszerű, mint akkoron. Máskülönbem nem is mernék újfent előhozakodni vele. Ráadásul a falusi turizmus újonnan alakult helybéli lelkes kis csapatának is segítségére lehet.

Kívánom, úgy legyen.

Gyarmati József

Amit a vendéglátáshoz tudni érdemes!

Felsőörs község önkormányzatának 3/1996 (XII.27.) sz. rendelete értelmében adókötelezettség terhel minden személyt, aki nem állandó lakosként tartózkodik az önkormányzat illetékességi területén, függetlenül attól, hogy fizető, vagy szívségségi vendég.

Idegenforgalmi adókötelezettség alól mentes:
- a 18. életévét be nem töltött, továbbá a 70. életévét betöltött magánszemély,

- a munkaviszony, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján, hatóság, vagy bíróság ítélezése folytán, szervezett oktatás keretében, szolgálati kötelezettség teljesítése vagy vállalkozási tevékenység végzése céljából az önkormányzat illetékességi területén-tartózkodó magánszemély,

- aki az önkormányzat illetékességi területén lévő üdülő tulajdonosa vagy bérlője, illetőleg a tulajdonos vagy a bérlő hozzátartozója (PTK 685 § b. pontja)

- az önkormányzat illetékességi területén állandó lakhellyel rendelkező személy házastársa saját, illetve házastársa egyenes ági le-, és felmenő hozzátartozója.

Az adó alapja a településen töltött vendég éjszakák száma. Az idegenforgalmi adó (kurtaxa) mértéke - 1997 évben - 50 Ft. A fizetendő idegenforgalmi adót:

- a kereskedelmi szálláshelyeken a szolgáltatást esedékes összeggel együtt az üzemeltető

- a szervezett üdültetésre a beutalóktól az üdültető fenntartó szerv,

- a fizető vendéglátó szálláshelyeken fogadott vendég után járó adót a szálláshelyi díjjal együtt a szállásadó, illetőleg a kifizetésre jogosult szerv fizeti.

Az 1990 évi XLI. törvény értelmében a

beszedett idegenforgalmi adóról a tárgy hónapot követő hó 15-ig bevallást kell tenni. A bevallást két példányban kell kitölteni, az egyiket a postán, vagy személyesen kell eljuttatni az adóelőadóknak, a másik példányt a vendéglátóknak kell tartani. Ennek elmulasztása bírság kivételét vonja maga után! Fontos tudni, hogy a lakásbérbeadásból származó jövedelem után általában nem kell TB. járadékot fizetni. Kivéve az egyéni vállalkozót, ha erre a tevékenységre választott ki vállalkozási igazolványt. Ebben az esetben a bérleti díjból származó jövedelem járulékköteles. Ha pedig a szobakiadónak kizárólag bérleti díjból származó jövedelme van, nem egyéni vállalkozó és egyéb jogcímen nem biztosított, de egészségbiztosítási járulék fizetésére kötelezett, a bérbeadásból származó adóköteles jövedelem 11,5%-át köteles egészségbiztosítási járulék címen megfizetni. Ezen kívül neki az 1800 Ft összegű egészségügyi hozzájárulást is meg kell fizetni.

Fontos tudni, hogy a szobakiadónak új nyugtatómb vásárlásakor az adószámot is közölni kell a vásárlás helyén. A beszedett szállásdíjról az elismervények alapján bevételi nyilvántartást kell vezetni.

Vendéglátó vezetése kötelezett a kereskedelmi szálláshely vezetője, és a fizető vendéglátó. A szobakiadónak továbbra is az adóelőadó által hitelesített vendéglátóval kell vezetni. A vendéglátóknak évente új sorszámmal, külön sorban kell feltüntetni (gyermeket is). Így: a vendég személyazonosító adatait (név, születési hely, lakcím), állampolgárságot, magyarországi beutazási helyét, idejét, vízum vagy tartózkodási engedély számát, szállásra való megérkezését, és a távozás napját, eltöltött napok számát.

Némelyik vendéglátóknak nincs minden adat helye feltüntetve, de azt kiegészítve a régi vendéglátóvezetővel tovább. A vendéglátóvezető ellenőrzéskor a kurtaxa-ellenőrnél be kell mutatni, aki az ellenőrzés tényét kézzeljegyzéssel igazolja. A kereskedelmi szálláshelyek üzemeltetői kötelesek gondoskodni a vendéglátóknak a rendőrség részére átadásáról a tárgyévét követő március 31-ig.

A szobakiadók, a vendéglátókat öt évig kötelesek megtartani. A szívségségi vendégek után csak a kurtaxát kell fizetni (egyéb adót nem) és adataikat a vendéglátóknak be kell vezetni.

Mindezekre figyelemmel kívánunk mind a szállásadókat, mind a községünk érdekében eredményes idegenforgalmi szívségségi és kölcsönös elégedettséget.

dr. Panyor Mihály

A munkaügyi szervezet új szolgáltatásairól

A Veszprém Megyei Munkaügyi Központ Jogi Osztálya 1997. júliusától újfajta szolgáltatással áll az érdeklődők rendelkezésére. A megye minden kirendeltségén, így a Balatonalmádi kirendeltségen is munkajogi tanácsadást tart, ahová minden érdeklődőt szívesen várnak, nemcsak a munkaügyi szervezet ügyfeleit.

A munkajogi tanácsadás a Veszprém Megyei Munkaügyi Központ Balatonalmádi kirendeltségén minden hónap második hétfőjén, délelőtt 9.00 órától történik (Balatonalmádi, Szechenyi sétány 1., a Polgármesteri Hivatal épületében) ide várják az érdeklődőket.

Veszprém Megyei Munkaügyi Központ
Balatonalmádi Kirendeltsége

Felsőörsi életképek 2. rész Amit az önkormányzatról tudni érdemes

- Jó napot kívánok - köszönti ifjú István idősebbik druzsáját.

- Jó napot fiam - válaszolja István bácsi. Hát megint összejöttünk, hogy diskuráljunk egy keveset.

- Itt állunk a Faluház előtt és azon tűnődöm, hogy miért faluház a neve ennek az épületnek? - kérdezi szinte önmagától ifjú István. Mert ugye van tényleg, van imaház, van kultúrház, stb., de rólok mindenki tudja, az ott folyó tevékenység alapján miről van szó, vagyis az épület rendeltetése határozza meg az épület elnevezését is. De Faluház! Még ha Faluház lenne, mint régen volt a község háza, talán jobban kifejezné az épület rendeltetését.

- Tudot mit fiam? Kérdezzük meg a falu lakosságát, nekik mi a véleményük az elnevezésről. Pontosan én sem tudok erre válaszolni - elmélkedik az öreg -, de ha abból indulunk ki, hogy a falu mindenki között a községi elnevezésben, akkor úgy gondolom, hogy a falu: lakosaink közös (nemzeti) földtulajdon, illetve földhasználat alapuló közössége. A falu megnevezését inkább régen használták, főleg jelzőként, gondolj csak a falukutató, a falurossza, a faluszépe, a faluszája, a falubolondja elnevezésekre, vagy az irodalomból a Falu jegyzője - Eötvös, vagy az Én falum - Gárdonyi, stb. A község viszont egy településnek államigazgatási önkormányzattal felruházott kisebb, lakott közössége, a legkisebb államigazgatási egység. A lényegét nem is az épület elnevezésében, hanem a benne zajló életben, az ott végzett munkában látom, annak elismerésével, hogy az elnevezés is fontos - érvel István bácsi.

- Én most elsősorban a helyi - tehát a felsőörsi államigazgatásról szeretnék neked többet elmondani, mivel sok ember vélhetőleg alig, vagy egyáltalán nem ismeri, hogy ebben az épületben, s a felszín alatt szorgos, sokszor - embert próbáló munka folyik. Már maga az a tény, hogy az emberekkel való foglalkozás az egyik leghalmozottabb feladat, igazolja állításomat. Minden embernek a saját ügye, saját panasza a legfontosabb, azokban azonnali döntést vár. Ha ehhez még hozzávesszük a jó vagy a kevésbé jó jogszabályok özőnt, a jól vagy rosszul megfogalmazott törvényeket, még nehezebb a döntés. De térjünk a lényegre - így István bácsi. - Azt hiszem, te is tudod, hisz közismert, hogy közigazgatási jog alapján keletkezett ügyeket a közigazgatási szervek intézik. Ha tehát valakinek valamilyen ügye támad, első-

ként azt kell eldöntenie, hogy melyik hatóságtól kérjen jogsegélyt: mert ugye büntetőügyekben ne forduljon senki a jegyzőhöz, adóügyekben ne az ügyészség felé, hanem a községi elnevezés, és a bíróság sem tud mit kezdeni azzal a kérelemmel, amelyben pl. segélyt kérünk. Minden jogállamban önkormányzat által valószínűleg a helyi hatalomgyakorlás. (Régen voltak az előjárások, később meg a tanácsok). A helyi önkormányzatok kifejezik a helyi közakaratot, képviselik és megvalósítják a helyi érdekeket.

A törvények három fontos önkormányzati jogot emelnek ki: - az önkormányzathoz való jogot, - a demokratikus helyi hatalomgyakorlás jogát, - az önkormányzati jogok bírósági védelmét.

Az önkormányzati feladatok és hatáskörök a képviselő testületet illetik meg. Az önkormányzat legfőbb szerve: a képviselő testület.

A képviselő testület szervei: polgármester, a képviselő testület bizottságai, a képviselő testület (polgármesteri) hivatal.

A polgármester a képviselő testület elnöke, az önkormányzat vezetője. A választópolgárok - ezért is - közvetlenül választják.

A képviselő testület - pályázata alapján - jegyzőt nevez ki határozatlan időre. A jegyző gondoskodik az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatok ellátásáról, vezeti a hivatalt, dönt a hatósági ügyekben. A jegyző köteles jelezni a testületnek, a bizottságoknak, és a polgármesternek, ha döntésüknél jogszabálysértést észlel.

A hivatal alapvető feladata: az önkormányzat működését, az államigazgatási ügyek döntésre való előkészítése és végrehajtása. Az állampolgárok - ügyeiket intézve - főként itt találkoznak először az önkormányzattal: az anyakönyvvezetővel, az adóhatósággal, az építési előadóval. Az önkormányzat hivatala (előadó és a jegyző) parancsoló, megengedő és megállapító határozatokat bocsát ki. Pl. megállapítja a polgárok adóját, köteleznie az állategészségügyi szabályok betartására, az építésügyi hatóság elrendelheti az engedély nélküli épület lebontását, stb.

A helyi önkormányzatnak önként vállalt és kötelező feladatai vannak. Az önként vállalt feladatok mennyiségét nem az önkormányzat jószándéka, hanem a lakosság igényei, de főleg az anyagi lehetőségei határozzák meg. A feladat rangsorolásáért azonban csak az önkormányzat a felelős.

A képviselő testület szükség szerint ülésezik, de évente legalább hat ülést kell tartania. Ezek az ülések nyilvánosak (kivéve, ha zárt ülés szükséges), tehát azok az állampolgárok részt vehetnek. A képviselő testület évente legalább egyszer előre meghirdetett közmeghallgatást köteles tartani, amelyen az állampolgárok és a helyben érdekelt szervezetek képviselői közérdekű kérdéseket és javaslatokat tehetnek.

A képviselő testület önkormányzati rendeletet alkothat. Rendelet a törvények által nem szabályozott helyi, társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvények felhatalmazása alapján, annak végrehajtására lehet alkotni.

Végezetül még egyet hadd mondjak el: jó lenne azt mondani, hogy ha a törvények (helyi rendeletek) szerint cselekszünk, akkor helyesen teszünk, vagy ha a törvény szerint ítélkezünk, akkor igazságosak vagyunk. Természetesen a jogot tisztelő állampolgárok ebből kell kiindulni, de jó lenne tudni azt is, hogy milyen az igazságos törvény. Nem könnyű erre válaszolni, hiszen koronként mást és mást tartottak igazságosnak. Minden korban találkoztunk azzal a törekvéssel, hogy az emberek jogi helyzete ne függjön a változó (négyévenkénti) hatalomtól, megszerezzék az állandóság jogi biztosítékait az uralkodók, a kormányok, a pártok pillanatnyi érdekeivel, önkényével szemben. Erre talán biztosíték a Magyar Köztársaság Alkotmánya. Biztosíték lehet a felsőörsi önkormányzat képviselő testület tagjainak becsületessége, tisztessége, annak az elismerése, hogy nem fognak visszaélni választott tisztségükkel. Legyen ez a testület a „Bölcsök Tanácsa”, végezzék munkájukat mindannyiunk megaláztatására. Köszönet érte - fejezte be a gondolatot István bácsi.

Összeállította: Misi bácsi

Felsőörsi Hírmondó A felsőörsi önkormányzat lapja. Szerkeszti a szerkesztőbizottság.
Felelős szerkesztő: Gyarmati József Felelős kiadó: Kenézné Berei Györgyi
Megjelent a KARAKTER Bt. gondozásában Nyomás: Simon és Tsa. Bt. Nyomda